

Dominique Kassab Tezgör

Sinop Amphoraları Araştırması: durum tespiti

Bir kısmında kentin sembolü olan yunusun üzerinde kartal betiminin yer aldığı damgaları sayesinde, Klasik ve Hellenistik Dönem Sinop amphoraları ilk önce tespit edilenlerdir. Tüm Karadeniz Bölgesi'nde saptanan 20.000 kadar damga çok sayıda çalışmaya konu olmuştur ve Sinop Yarımadası'nda İ.Ö. IV. yüzyılın ikinci çeyreğinin sonundan İ.Ö. II. yüzyılın ilk çeyreğine kadar tarihlenen damgalamaları yapan üretim atölyelerinin keşfedilerek kazısının yapılmasıyla sonuçlanmıştır. Üretim kronolojisiyle, sanatçılar ve astynomoslar saptanmıştır¹. Bu döneme ait form tipolojisi önerilmiştir².

Sinop hamurunun, siyah kumunun özelliği ve diğer katkı maddeleri nedeniyle iyi tanınması daha sonraki damgasız üretimin de tanınmasına olanak sağlamıştır. Böylece İ.Ö. II ve İ.S. II. yüzyıllar arasına tarihlenen farklı tipler tespit edilmiştir³.

Sinop üretimiyle ilgili bilgilerimizin üçüncü aşaması: araştırma ve Sinop'un 15 kilometre kadar güneyinde Demirci sahilinde yer alan, İ.S. II-III. yüzyıl ile İ.S. VI-VII. yüzyıllar arasında farklı amphora üretimi yapan büyük bir atölyenin kazısının yapılması⁴.

Müze koleksiyonları ve özellikle yeni kazılarda ele geçen buluntular sayesinde oluşturulan bu tipolojinin tamamı, Sinop Müzesi amphora koleksiyonunda sunulmaktadır. Müzeyi ziyaretimiz sırasında, Klasik Dönem'den Geç Roma Dönemi'ne kadar olan Sinop üretimi amphora tipolojisi tanıtılacak ve detaylarıyla incelenecektir.

---

¹ Y. Garlan, *Les timbres céramiques sinopéens sur amphores et sur tuiles trouvés à Sinope. Présentation et catalogue*, *Varia Anatolica* XVI, IFEA–De Boccard, Paris, 2004.

² S.Yu. Monachov, *Grečeskije amphory v Pričernomor'e. Tipologija amfor veduščih centrov-eksporterov tovarov v keramičeskoj tare. Katalog-opredelitel'*. [*Les amphores grecques en mer Noire. Typologie des amphores et principaux centres exporteurs des conteneurs céramiques. Catalogue raisonné*], Moscou–Saratov, 2003, s. 145-160, s. 330-336, lev. 100-106.

³ S.Yu. Vnukov, *Prichernomorskie amfory I v. do n.e. – II v. n.e. (Morfoloģiya)* [*Les amphores de mer Noire du Ier s. av. J.-C. – IIe s. ap. J.-C. (Morphologie)*], Moscou, 2003, s. 130-159.

⁴ D. Kassab Tezgör (ed.) , *Les fouilles et le matériel de l'atelier de Demirci - Sinop, I, Varia Anatolica*, IFEA - De Boccard, Paris (baskıda).